

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Δρ. Αντώνιος Βιτσάρης

Ιατρός - Καθηγητής Πανεπιστημίου (1820 - 1882)

Του κ. Σίμου Μιλτ. Συμεωνίδη

Ο εκλεκτός συμπολίτης μας πανοσιολογ. αρχιμανδρίτης κ. Φιλάρετος Απ. Βιτάλης, από καιρό τώρα, παρουσιάζει από τις στήλες της αγαπητής «Σίφνου» τους διαπρέψαντες στην Κωνσταντινούπολη Σιφνίους, πρόσφατα δε κυκλοφόρησε και σε βιβλίο 40 σελίδων το έργο του «Σίφνιοι Διάσημοι Ιατροί στην Κωνσταντινούπολη», Αθήναι 1999. Στα εισαγωγικά του βιβλίου αυτού, αναφερόμενος γενικά στους Σιφνίους γιατρούς, καταγράφει και τον Αντώνιο Βιτσάρη, καθηγητή της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στην επαινετή προσπάθεια του π. Φιλάρετου να παρουσιάσει στους συγχρόνους τους διαπρέψαντες με μόχθους συμπολίτες μας, επιθυμώ να προσθέσω, με αφορμή τη μνημόνευση του Αντ. Βιτσάρη, ελάχιστα, από τα πολλά που έχω ήδη συγκεντρώσει γι' αυτόν, στοιχεία και μία αναφορά του προς το Υπουργείο Παιδείας της εποχής του, βαρυσήμαντου περιεχομένου, που φανερώνει το ήθος του ανδρός και το βαθύτατο αίσθημα ευθύνης του προς την πατρίδα.

Λόγω στενότητας χώρου της εφημερίδας, θα πω σύντομα ότι γεννήθηκε το 1820 από Ψαριανούς γονείς, υπήρξε άριστος μαθητής, σπούδασε τα μαθήματα Μέσης Παιδείας στο Γυμνάσιο Αθηνών υπό τον περίφημο διδάσκαλο Γ. Γεννάδιο (ως υπότροφος σ' όλες τις τάξεις) και την Ιατρική στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου (με υποτροφία του κληροδοτήματος Πόζου, που του χορηγήθηκε στις 30.1.1849 και για τέσσερα χρόνια). Έλαβε «διδασκτορικό της Ιατρικής δίπλωμα του εν Βερολίνω Πανεπιστημίου» και σταδιοδρόμησε ως:

α) «Βοηθός ιατρός της εν Αθήναις Αστυκλινικής» (απόφ. διορ. 5665/9.9.1857).

β) «Εκτακτός καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών» (απόφ. 7558/3.10.1862).

γ) «Τακτικός καθηγητής του Πανεπιστημίου» (απόφ. 9999/12.11.1864), μέχρι του θανάτου του το 1882.

δ) Τιμητική διάκριση: Αργυρούς Σταυρός του Σωτήρος (25.5.1855).

Γνώρισε τρεις γλώσσες: Λατινική, Γερμανική και Γαλλική.

Στα αποδεικτικά των σπουδών του στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου (που έστελνε κάθε χρόνο στο Υπουργείο Παιδείας), οι καθηγητές του Ι. Μύλλερ, Σχλεμμ, Μίτζερλιχ και Σίμων, έγραφαν για τη «μέγιστη ή εξαιρετη επιμέλειά» του στα μαθήματα.

Θα κλείσω εδώ με την αναφορά του στο Υπουργείο, όταν επέστρεψε στην Ελλάδα:

«Προς το, επί των εκκλησιαστικών

και της δημοσίας Εκπαιδεύσεως, Υπουργείον

Δια του, από 30 Ιανουαρίου 1849, Υψ(ηλού) Βασιλικού διατάγματος, ενεκρίθη να μεταβώ εις Βερολίνον και διατρίψω εκεί τέσσαρα έτη προς εκμάθησιν της ιατρικής επιστήμης,

επί τω όρω, αφού αποπερατώσω εντελώς τας σπουδάς μου και επανέλθω εις Ελλάδα, να υπηρετήσω εις οιαδήποτε υπηρεσίαν ήθελον διορισθή παρά της Βασιλικής Κυβερνήσεως. Εις Βερολίνον μετέβην, διήλθον τον κύκλον των μαθημάτων, εξετάσθη και έλαβον το διδακτορικόν δίπλωμα. Απ' αρχής όμως της εν Βερολίνω επιστημονικής σπουδής μου, υπ' όσιν έχων την διαταγήν της Βασιλικής Κυβερνήσεως, ηθέλησα να επιστήσω ιδίως την προσοχήν μου εις ουσιώδη τινά της Επιστήμης κλάδον, και ως τοιούτον εξελεξάμην τον της ειδικής φυσιολογίας. Τολμώ δε να ομολογήσω ότι δεν εφείσθη κώπων και επιμελείας του να καταστάω, όσον μοι ήτο δυνατόν, κάτοχος του αναγκαιοτάτου τούτου της επιστήμης κλάδου.

Επανελθών δε πρό τινος εις Ελλάδα, υπέστην τας εξετάσεις του Ιατροσυνεδρίου και έλαβον την άδειαν του επαγγέλλεσθαι το του ιατρού εν Ελλάδι. Μετά την αποπεράτωσιν των θεωρητικών και πρακτικών σπουδών μου, ευπειθής εις τας διαταγάς της Σεβ(στής) Κυβερνήσεως και πρόθυμος να εκπληρώσω τους όρους, υπ' ούς εστάλην υπότροφος εις Βερολίνον, αναφέρομαι ήδη εις το Σεβ(αστόν) Υπουργείον και εξαιτούμαι, όπως κατά το διάταγμα της υποτροφίας μου με διορίση εις δημοσίαν τινά θέσιν. Επειδή δε απ' αρχής της επιστημονικής σπουδής μου ησπάσθη τον κλάδον της ειδικής φυσιολογίας και εις τούτον φρονώ ότι δύναμαι να φανώ χρήσιμος εις την Βασιλικήν Κυβέρνησιν, παρακαλώ το Σεβ(αστόν) Υπουργείον να με διορίση καθηγητήν του κλάδου τούτου εις το Πανεπιστήμιον.

Εις τα μεγάλα της Ευρώπης πανεπιστήμια, έδραι της ειδικής φυσιολογίας εισί τρεις και τέσσαρες, εκ δε των μικροτέρων ουδέ εν στερείται της έδρας ταύτης. Εις δε το Πανεπιστήμιον της Ελλάδος ο ουσιώδης και εκτεταμένος ουτός της επιστήμης κλάδος είναι αναθεθεμιμένος εις τον αξιότιμον της Ανατομίας καθηγητήν, εις τον οποίον το χειμερινόν και θερινόν εξάμηνον μόλις επαρκεί να παραδώση την Ανατομίαν, πολύ δε ολιγώτερον, αν θελήση να διέλθη εν εκτάσει και επιστημονική ακριβεία και την ειδικήν φυσιολογίαν. Ουδείς δύναται, Κύριε Υπουργέ, να αρνηθή ότι η φυσιολογία είναι η κρηπίς της όλης επιστήμης, ότι εκ της αναπτύξεως ταύτης προήλθεν η κατά τους τελευταίους χρόνους γενομένη μεγίστη πρόοδος εις τα λοιπά μέρη της Επιστήμης και ότι οι σπουδασταί του ελληνικού πανεπιστημίου στερούμενοι την εν εκτάσει και επιστημονική ακριβεία παράδοσιν της ειδικής φυσιολογίας απαντώνσιν μέγιστον εμπόδιον εις το λοιπόν μέρος της Επιστήμης. Αν το Σεβ(αστόν) Υπουργείον ευαρεστηθή να με διορίση καθηγητήν της Ειδικής Φυσιολογίας, υπόσχομαι να καταβάλω πάντα ζήλον και πάσαν επιμέλειαν, όπως φανώ άξιος της εκλογής του και αποδώσω την ευγνωμοσύνην μου δι' όσα και εν Ελλάδι και εν Ευρώπη η Βασ(λική) Κυβέρνησις εξώδευσε προς ανάπτυξιν και επιστημονικήν σπουδήν μου.

Εν Αθήναις τη 24 Μαΐου 1854

Ευπειθέστατος Αντ. Βιτσάρης

Αν δε τυχόν είναι δύσκολον να μοι δοθή το της ειδικής φυσιολογίας, εναπόκειται εις το Υπουργείον να με τιμήση με οποιονδήποτε άλλον κλάδον της Ιατρικής ευαρεστηθή. Θέλω δε καταβάλει πάντα ζήλον να φανώ και εις τούτον άξιος της εκλογής του.

Ευπειθέστατος Αντ. Βιτσάρης»

[ΓΕΝ. ΑΡΧΕΙΑ ΚΡΑΤΟΥΣ. Υπουργ. Έκκλησ. κ.λπ., Θυρίς 103 - Φάκ. 2, το έγγραφο, τα λοιπά σε άλλους φακέλλους]